

BEELDEN UIT HET VERLEDEN

De verhouding tussen de patroon en zijn personeel in vroeger dagen.

De waagshaven. Voor in de haven de snik van de bekende Grouwster aardappelhandelaar Jippe Bosma

In ons vorig nummer vertelden wij, dat Mevr. Halbertsma zich in menig opzicht verdienstelijk maakte voor het personeel.

Ook met de jaarlijkse vispartij was dit het geval.

Het was n.l. gewoonte geworden, eenmaal in het jaar een vispartij te houden. Zij, die de leeftijd van 16 jaar hadden bereikt, mochten hieraan deelnemen, evenals de anderen, die er interesse voor hadden. De

jongens beneden deze leeftijd gingen met Jan de Haan naar Leeuwarder kermis. De financiën hiervoor verschaftte de koopman. Zo werden de benodigdheden voor de vispartij in overleg met mevrouw, ook door de koopman bekostigd. Het werk hieraan verbonden, werd met bereidwilligheid en een zekere voorliefde verricht.

Ook in andere omstandigheden, huwelijk, bevallingen en ziekten

Gezicht op de oliemolen aan de overkant van de Grouw

toonde mevrouw haar belangstelling.

Het behoeft geen betoog, dat de voorbereidende werkzaamheden inspanning vereisten. Immers moest gezorgd worden voor de koffiemaaltijden en theedrinkerijen. De ingrediënten voor de middagmaaltijd waren in overvloedige mate aanwezig, zodat we in de gelegenheid waren onze eetlust voldoende te kunnen bevredigen. Vlees was niet aanwezig, omreden wij zelf zorgden voor vis bij de middagmaaltijd. Er werd flink geschransd bij deze maaltijd.

De koopman, die wel van een grappe hield, kwam met het voorstel om na de middagmaaltijd een wedstrijd in hardlopen te houden. Het kwam de spijsvertering ten goede, zo zei hij. Dit leverde een komisch gezicht op. Denkt U even in, hardlopen met een volle buik. Een stok werd in de grond geplaatst en de koopman ging op een behoorlijke afstand staan. De deelnemers moesten bij hem vandaan, tegelijk beginnen, om de stok lopen en bij hem terug komen. De winnaar kreeg een sigaar. Men kan begrijpen, dat bij deze vertoning de lachspieren in beweging kwamen. Het hoogtepunt was echter de Zaterdagavond. Na de koffiemaaltijd werd een feestavond gehouden.

Als conferencier fungeerde Anne Hoeneveld. Deze vertelde op rijm en humoristische wijze verschillende gebeurtenissen uit het afgelopen jaar,

die vergezeld gingen van grappige tekeningen op een zwart bord. Wij noemden dit de „sniselbank”. Na elk nummer werd het refrein gezongen: „O, die sjeune, o, die sjeune, o, die sjeune sniselbank”. Verder werden nog voordrachten gehouden en gezongen. Onder het genot van een borfel en sigaar werd de avond in gepaste vrolijkheid doorgebracht, waarna wij onze primitieve legersteden opzochten, om de volgende morgen vroeg weer op de visvangst te gaan.

Het terrein voor deze vispartijen was: Snekermeer, Oude Venen of Sijtebuurster Ee. Op eigen kracht gingen wij weg, maar werden door de Grouwster boot thuisgebracht.

Men houde mij deze uitwijding ten goede. Door het vertellen van deze episode heb ik het bewijs geleverd, dat er een amicale verhouding bestond tussen werknemer en werkgever. Het bedrijf is door deze verhouding gunstig beïnvloed.

Nu iets over de werktijden en de schaften. In het begin werd gewerkt van vijf uur 's morgens tot zeven uur 's avonds. 's Morgens een half uur schafttijd voor koffiedrinken, van twaalf tot één uur middagschaft en in de namiddag nog een half uur. Met het verkorten van de werkdag kwamen de halve uren schafttijd te vervallen en werden daarvoor twee kwartieren gegeven, die in de fabriek werden doorgebracht. Er werd nu

gewerkt van zes uur 's morgens tot half zeven 's avonds. Door jongens werd de diverse koffie van de diverse woningen gehaald. Zij gebruikten hiervoor een stok met inkepingen, waaraan de keteltjes werden gehangen. Het was een typisch gezicht, de jongens met hun vrachtje te zien lopen.

DE VURENAFDELING

Wij willen nu enige aandacht wijden aan de vuren-afdeling in opkomst.

Zoals wij reeds hebben opgemerkt, was een begin gemaakt met het opslaan van vurenhout. We hadden in het beginstadium niet te beschikken over battings en plankhout in diverse lengten, breedten en dikten. De keuze was zeer beperkt en over het algemeen kort hout. Ik meen dat het langste hout zeven voet was. De kwaliteit was ook niet al te best.

Dit had onder meer tot gevolg, dat er stukken battings, plankhout overbleven. Deze overgebleven stukken werden opgeborgen in de droog-schuur. Werd deze voorraad te groot met het oog op de ruimte, dan werden ze op de horizontaal-zaag aan plankjes gezaagd, bijeen gezocht en gedeugeld en gebruikt voor bodems en deksels van de beuken tubs. Daardoor was het verlies niet groot. De koopman hield hierop nauwkeurig toezicht. Met deze horizontaal-zaag

(Zie volgende pagina)